

ного» перекладу різними мовами також і нових, не французьких статей.

До честі вітчизняної дослідницької групи слід сказати, що нею запропоновано технологічно найефективнішу, як на мій погляд, стратегію роботи. Справа у тому, що Словник становить собою грубелезний том (обсяг перевершує 1,5 тис. сторінок), що тяжко надається до перекладу. Принаймні, такий переклад потребував би не менше 4-5 років. Але ж йдеться не просто про переклад. Принагідно доводиться розв'язувати вельми складні проблеми, і то не лише термінологічні, що ніколи не досліджувались у вітчизняній традиції. Тому ми вирішили розбити його матеріал на чотири томи, що дасть змогу не лише значно швидше запропонувати вітчизняному читачеві перші результати своєї праці, але й накопичити безцінний досвід критичного її сприйняття. У перспективі має бути видано єдиний том, що міститиме відредаговані й виправлені матеріали попередніх чотирьох томів.

Олег Хома на презентації українського видання «Думок» Паскаля, організованій видавництвом «Дух і літера»

Така стратегія є тим більш виправданою, що українська філософська термінологія подекуди містить істотні лакуни. Відтак у процесі перекладу ми неодмінно змушені будемо її модифікувати, доповнювати, оновлювати, упорядковувати тощо. Звісно, така робота не повинна виглядати як якийсь волонтаризм, тому вкрай важливим є зворотній зв'язок із вітчизняною гуманітарною спільнотою, розуміння того, наскільки вдалими чи невдалими є запропоновані новації. Певна річ, найкращим каналом такого зв'язку є реальна, оприлюднена книга, яку зможуть прочитати і критично оцінити вітчизняні фахівці. Робота над цим виданням стане, фактично, роботою над запровадженням вітчизняного термінологічного консенсусу в деяких проблемних царинах.

Перший том української версії Словника уже надіслано до типографії, у січні 2010 очікуємо на сигнальні примірники. Варто зазначити, що перші результати роботи наших зарубіжних колег з'являться невідомо коли, тому наше видання неодмінно стане практичним зразком для інших дослідницьких груп. Вже нині з цього приводу заплановано низку міжнародних семінарів. На мою думку, якщо врахувати складність і обсяг робіт, а також їхній інноваційний складник, цей проект є наймасштабнішим українським філософським проектом, принаймні періоду незалежності.

Тому дуже важливо, що ВНТУ відіграє не останню роль у його здійсненні.

Перемогу в цьогорічному перекладацькому конкурсі я здобув саме як один з наукових редакторів Словника, відповідальний за модерну гносеологічну термінологію. Моє перебування у Франції розпочалося з шестиденної наукової конференції у Провансі, присвяченої досвідові нашого першого тому. Зазначу, що вдячні французькі колеги, що як ніхто інший розуміли складність тих проблем, які нам довелося розв'язати у дуже стислий термін, запропонували, без перебільшення, феєричну культурну програму. Що ж, ми мали зайвий привід переконатись, з яким пієтетом ставляться французи до своїх інтелектуальних здобутків і до справи їхнього пропагування. Фактові міжнародного поширення започаткованого ними проекту вони надають величезного значення, звідси і масштаб коштів (до речі, виділених приватним благодійним фондом), залучених для проведення цієї конференції. Сумно лише те, що у нашій країні такий формат наукових конференцій можливий лише тоді, коли йдеться про який офіціоз. Але ж останній, м'яко кажучи, не завжди сполучений зі справді високим науковим рівнем. Натомість у французьких реаліях визнання здобуває власне плідна ідея та її реалізація, і офіціоз при цьому зовсім не обов'язковий. Що ж, будьмо оптимістами,

можливо, і у нас наука теж колись здобудеться на пошанівок.

Як попередній здійснений проект я зазначив перше українське видання «Думок» Блеза Паскаля, презентація якого відбулась торік 12 червня у Могилянці за участі Домініка Декота, директора Міжнародного центру Блеза Паскаля, що у Клермон-Ферані. Згаданий Центр є своєрідним інформаційно-координаційним «серцем» світових паскалезнавчих студій. До речі, розлогі науково-дослідницькі матеріали значеного видання були повністю підготовані в межах Міжуніверситетського центру історико-філософських досліджень «Renuatus», створеного при кафедрі філософії ВНТУ.

— **Р**обота над «Думками» виявилась неймовірно виснажливою, і, до того ж, пов'язаною з трагічними обставинами. Останніми роками я намагаюсь концентрувати зусилля над декартознавчими дослідженнями і над майбутньою повною збіркою філософських творів Декарта, тому на інші пропозиції реагую украй неохоче. Але Паскаль – ціла епоха в моєму науковому житті, тож я не міг просто відмовитись від пропозиції видавництва «Дух і літера», яке запланувало перекласти славетні «Думки». Домовились на тому, що я візьму на себе наукове редагування і коментування українського перекладу, виконаного кимсь іншим. Редагувати текст, підготований видатним українським літературним перекладачем Анатолем Перепалдою, я почав у жовтні 2007 року і одразу зрозумів, що плани «маленької переможної війни» так і залишаться планами.

Адже Паскалеві фрагменти позначені глибоким науковим змістом, досить систематичним терміновжитком, за ними стоять філософські й теологічні сюжети, знання яких є суто фаховою справою. Понад те Паскаль не збирався писати твір під назвою «Думки», так було названо збірку його рукописних чернеток до так і не завершеної апологетичної праці проти атеїстів і лібертенів. У сучасно-